

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně: **T. D. C.**, zastoupena Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 7. 9. 2018, č. j. 3 A 82/2018 - 21,

takto:

I. V řízení **se pokračuje.**

II. Kasační stížnost **se zamítá.**

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Dne 4. 2. 2016 podala žalobkyně žalovanému žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU (dále jen „žádost“) dle § 87b zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[2] Dne 5. 1. 2018 požádala žalobkyně správní orgán, který je nadřízený žalovanému, jímž je Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (dále též „komise“), o učinění opatření proti nečinnosti.

[3] Dne 7. 2. 2018 komise učinila opatření pod č. j. MV-6005-3/SO-2018, v němž stanovila 30 denní lhůtu pro vydání rozhodnutí o žádosti. Žalovaný o žádosti v této lhůtě nerozhodl.

[4] Dne 28. 3. 2018 podala žalobkyně k Městskému soudu v Praze žalobu na ochranu před nečinností žalovaného.

[5] Městský soud v Praze výrokem I. usnesení ze dne 7. 9. 2018, č. j. 3 A 82/2018 – 21 (dále jen „městský soud“ a „napadené usnesení“) její žalobu odmítl s odůvodněním, že ji nepodala v zákonné jednoleté lhůtě dle § 80 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“) a lhůta k podání žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu tak marně uplynula. Žalobní lhůta podle soudu začala běžet po uplynutí lhůty 60 dnů ode dne podání žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu podle § 169 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců a uplynula dnem 8. 4. 2017. Městský soud tedy žalobu odmítl jako opožděně podanou bez věcného přezkumu, neboť zmeškání lhůty nelze prominout.

[6] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) podala kasační stížnost, neboť má za to, že napadené usnesení spočívá na nesprávném posouzení právní otázky v předcházejícím řízení. Má za to, že § 80 odst. 1 s. ř. s. je třeba vykládat tak, že v případě, kdy nadřízený orgán nečinného správního orgánu učiní opatření proti nečinnosti a nečinnému správnímu orgánu stanoví lhůtu pro vydání rozhodnutí, běží lhůta jednoho roku pro podání žaloby dle § 79 odst. 1 s. ř. s. až od prvního dne následujícího po marném uplynutí lhůty takto stanovené nadřízeným orgánem. Podle § 79 odst. 1 s. ř. s. totiž žalobu na ochranu proti nečinnosti může podat pouze ten, kdo marně vyčerpal prostředky k ochraně stanovené zákonem. Žalobu na ochranu proti nečinnosti proto nemůže podat účastník správního řízení, pokud se domáhal úspěšně ochrany proti nečinnosti u nadřízeného správního orgánu, který nečinnému správnímu orgánu sice stanoví lhůtu pro vydání rozhodnutí, avšak žalobu lze podat teprve poté, kdy nečinný správní orgán nerozhodne ani ve lhůtě takto stanovené nadřízeným orgánem. Nastávají však situace, kdy nadřízený orgán stanoví nečinnému správnímu orgánu lhůtu pro vydání rozhodnutí ještě před uplynutím lhůty pro podání žaloby podle § 80 odst. 1 s. ř. s., avšak stanovená lhůta pro vydání rozhodnutí marně uplyne až po uplynutí lhůty pro podání žaloby. V takovém případě by účastníci řízení bez vlastního zavinění byli vyloučeni z práva na soudní ochranu proti nečinnosti správního orgánu.

[7] Žalobu lze podat nejpozději do jednoho roku ode dne, kdy ve věci, v níž se žalobce domáhá ochrany, marně proběhla lhůta stanovená zvláštním zákonem pro vydání rozhodnutí nebo osvědčení, a není-li taková lhůta stanovena, ode dne, kdy byl žalobcem vůči správnímu orgánu nebo správním orgánem vůči žalobci učiněn poslední úkon (§ 80 odst. 1 s. ř. s.). Zmeškání lhůty nelze prominout (§ 80 odst. 2 s. ř. s.).

[8] Nejvyšší správní soud při projednávání věci zaujal názor, že ustanovení § 80 odst. 1 a 2 s. ř. s., jehož je třeba ve věci použít, je v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, proto věc předložil podle čl. 95 odst. 2 Ústavy Ústavnímu soudu s návrhem na jeho zrušení. Řízení o kasační stížnosti přerušil do doby, než Ústavní soud o návrhu rozhodne.

[9] Ústavní soud nálezem sp. zn. Pl. ÚS 25/19 (dále „nález“) dne 14. 7. 2020 návrh na zrušení § 80 odst. 1 a 2 s. ř. s. zamítl. Propadná zákonná jednoroční lhůta pro podání

nečinnostní žaloby není podle něho neústavní. Výslovně konstatoval, že je pro zajištění soudní ochrany dostatečná, a to i když je třeba před jejím uplynutím vyčerpat ochranné prostředky v rámci správního řízení (bod 47 nálezu).

[10] Protože vydáním nálezu odpadla překážka, pro kterou bylo řízení o kasační stížnosti přerušeno, bylo výrokem I. vysloveno, že se v řízení pokračuje (§ 48 odst. 6 s. ř. s.).

[11] Úkolem Nejvyššího správního soudu je nyní posoudit, zda městský soud nepochybil, když žalobu odmítl pro opožděnost [jedná se o kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.].

[12] V této věci není sporu o tom, kdy žalobkyně zahájila správní řízení podáním žádosti (4. 2. 2016), ani o tom, že o ní mělo být rozhodnuto do 60 dnů od tohoto dne [§ 169 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců]. Městský soud sice v odůvodnění napadeného usnesení v bodech 5 a 8 mylně uvedl, že stěžovatelka podala žádost 8. 2. 2016 a konec šedesátidenní lhůty pro rozhodnutí o žádosti proto připadl na 8. 4. 2016 (body 8 a 9), ačkoli správně mělo být uvedeno datum 4. 4. 2016, nicméně toto pochybení nemělo na zákonnost závěru o opožděnosti žaloby vliv. V každém případě roční lhůta pro podání žaloby uplynula v dubnu 2017 (4. 4. 2017) a žaloba byla podána, jak je zřejmé ze spisu městského soudu, až 28. 3. 2018, tj. skoro o celý rok později.

[13] Za této situace městský soud správně žalobu pro opožděnost podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. odmítl.

[14] Na tom, co bylo právě uvedeno, nemůže změnit nic ani argumentace v kasační stížnosti snažící se posunout okamžik rozhodný pro běh žalobní lhůty až na poslední den lhůty stanovené nadřízeným správním orgánem k odstranění nečinnosti, tj. k vydání rozhodnutí žalovaným (vyčerpání prostředků ochrany stanovených procesním předpisem platným pro řízení u správního orgánu dle § 79 odst. 1 s. ř. s.). Ústavní soud takový výklad odmítl a přidržel se dosavadní interpretační praxe Nejvyššího správního soudu, že účastník musí svou situaci řešit s určitým předstihem tak, aby stihl (bezvýsledně) vyčerpat prostředek ochrany ve fázi řízení před správními orgány dříve, než mu uplyne lhůta pro podání žaloby (body 27 a 47 nálezu; rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2016, č.j. 5 As 9/2015 - 59, bod 20; rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2017, č. j. 1 Azs 270/2016 - 32, bod 20). Bezvýsledným vyčerpáním prostředku ochrany je pak třeba rozumět i situaci, kdy marně uplyne přiměřená lhůta, kterou nadřízený správní orgán stanovil nečinnému správnímu orgánu pro to, aby vydal rozhodnutí, případně osvědčení. Proto je za dané situace pro posouzení včasnosti podání žaloby nerozhodné, že stěžovatelka uplatnila prostředek ochrany proti nečinnosti, nadřízený správní orgán uložil nečinnému žalovanému, aby do 30ti dnů vydal rozhodnutí, žalovaný ve stanovené lhůtě o žádosti nerozhodl, a k tomu všemu došlo méně než rok před podáním žaloby.

[15] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatelky není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

[16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka úspěch neměla a žalovanému žádné náklady s tímto řízením nad rámec běžné činnosti nevznikly, proto mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. září 2020

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu